

SÈRIE 1

Observacions generals:

- Un solucionari no esgota totes les respostes correctes i això ha estat contemplat pels correctors.

EXERCICI 1

***EL JURAMENT DELS HORACIS*, de Jean-Lluc David**

[5 punts]

a) Fitxa o esquema de comentari.

[1 punt]

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats com a tals.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall.

[0,50 punts]

b) Desenvolupa l'esquema anterior en l'obra *El Jurament dels Horacis*.

[4 punts]

Context històric i cultural: [1 punt]

Datació

- 1784 [s'admet: finals del s. XVIII, segona meitat s. XVIII, darrer terç o darrer quart s. XVIII].
- 1785 en relació amb l'any que fou exposada al *Salon*

[0.20 punts]

Context històric i cultural

- Període comprès entre el 1760-1770 i el 1830, aproximadament.
- La il·lustració i l'*Enciclopèdie*.
- La revolució francesa i la fi de l'Antic règim.
- Napoleó i el seu imperi.

- Des del punt de vista artístic la doble capitalitat de Roma i de París.
- Principals teòrics del Neoclassicisme: Winckelmann i Mengs.
- Les excavacions d'Herculà (1738) i Pompeia (1748): descobriment de l'antiguitat.
- Reacció a les formes del tardobarroques i del rococó i un retorn al classicisme.
- Difusió de les acadèmies de belles arts per Europa i del seu mètode d'aprenentatge basat en la còpia i el dibuix.

[4 ítems correctes: 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística [2 punts]

Característiques formals:

- Ús de la perspectiva renaixentista en un espai interior: paviment escacat, caixa rectangular, disposició lineal de les figures.
- Divisió de l'escena en grups.
- Fons arquitectònic d'inspiració antiga.
- Divisió tripartida del grup en funció del fons arquitectònic.
- Gesticulació teatral de les figures.
- Contraposició emocional entre els personatges femenins i masculins.
- Predomini de la línia sobre el color.
- Utilització d'una llum universal.
- Reducció de la gama cromàtica i predomini dels tons càlids.
- Indumentària i objectes antics de referència arqueològica.
- Poca anècdota i abstracció ideal.
- Superfície del quadre totalment llisa, pinzellada imperceptible.
- Oli sobre tela.
- Grans dimensions.

Antecedents i influències:

- Per la pintura del neoclassicisme, i en particular de David, els clars antecedents a l'hora de cercar les formes clàssiques són Rafael i Poussin.
- Forta influència de David en la pintura del neoclassicisme espanyol (José Madrazo, Aparicio...)

[6 ítems correctes: 1,75 punts]

Estil: Neoclassicisme

[0.25 punts]

Interpretació conceptual: Tema i significats [1 punt]

Tema de la història antiga:

- Font literària és la tragèdia Horaci, de Pierre Corneille, basada en la Història de Roma de Tit Livi.
- Els tres germans juren davant el seu pare que combatran fins a la mort amb els curiacis, malgrat el desconsol que causa entre les dones amb ells emparentades, per tal d'aconseguir el domini de la Itàlia central.

[0.50 punts]

Forma part de les obres prerevolucionàries de David, com: *Belisari demanant amoïna*, *Els lictors porten a Brut els cadàver dels seus fills...*

1785: Èxit clamorós del pintor en el *Salon*.

La convicció que l'art pot regenerar la societat. Proliferació dels temes nobles, bé sia a través d'al·legories i mitologia grecoromana bé història antiga i contemporània.

Exemplaritat a través de les històries de l'Antiguitat: ensenyament tràgic de la vida i propaganda política.

La prioritat del deure sobre els sentiments.

- autosacrifici, honor, lleialtat – interpretació de la identitat dels Horacis.

David serà el pintor oficial de la Revolució francesa i de Napoleó.

[0.50 punts]

EXERCICI 2

[5 punts]

PAVEL·LÓ ALEMANY DE BARCELONA, de Mies van der Rohe.

a) Fitxa o esquema de comentari.

[1 punt]

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats com a tals.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall.

[0,50 punts]

b) Desenvolupa l'esquema anterior en el comentari del Pavelló de Barcelona.

[4 punts]

Context històric i cultural [1 punt]

Datació

- 1929. Exposició universal de Barcelona [s'admet 1a meitat o 1er terç del XX].

[0.20 punts]

Context històric i cultural

- Període d'entreguerres a nivell Europeu. Adveniment dels feixismes a Itàlia i Alemanya i l'estalinisme a la Unió Soviètica.
- Crack de la borsa de NY.
- Dictadura de Primo de Rivera.
- Períodes de les avantguardes històriques en les arts.
- El moviment modern d'arquitectura: funcionalisme.
- Segon desenvolupament urbà de Barcelona amb l'exposició internacional.
- La generació literària del 27: Lorca, Alberti, Zambrano...

[4 ítems correctes: 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística [2 punts]

Característiques tècniques i formals

- Cura en la selecció dels materials: marbre travertí, ònix, granet, acer inoxidable i vidre.
- Predomini de la línia recta i de l'horitzontalitat.
- Teulada plana i ample voladís.
- Arquitectura arquivada sobre pilars d'acer.
- Planta lliure: definició de l'espai en funció de l'ús.
- Descripció de la planta: plataforma de travertí, habitatge, oficines i lavabo i estanys.
- Utilització d'elements i peces prefabricades.
- Unió entre l'interior i l'exterior a través dels finestrals.
- Mobles de l'interiorisme també obra de l'arquitecte amb l'excepció de l'escultura de bronze, de Georg Kolbe.

[6 ítems correctes: 1,75 punts]

Estil:

- Racionalisme.
- S'admeten: moviment modern d'arquitectura, funcionalisme, estil internacional...

[0.25 punts]

Tema i interpretació conceptual [1 punt]

Funció:

- Pavelló representatiu d'Alemanya a l'Exposició Universal de Barcelona del 1929.
- Es va desmuntar i ara està reconstruït (1986).
- Entre els pavellons més moderns de la mostra cal citar el d'Alemanya i el de l'antiga Iugoslàvia.

[0.50 punts]

Significació:

- Paradigma de la nova arquitectura. Sense historicismes i l'ús de la bellesa en els propis materials. Funcionalitat. Indústria. Seriació.
- Símbol de la Nova Alemanya.
- Repercussió en els habitatges de segona residència fins l'actualitat.

[0.50 punts]

EXERCICI 3

[5 punts]

Colosseu, de Roma.

a) Dateu l'obra i situeu-la en el context històric i cultural corresponent

[1 punt]

Datació: 72-82 dC [s'admet segle I dC / Segona meitat del segle I dC]

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Època de l'Alt Imperi: període de pau i prosperitat (pax romana).
- Fet construir per Vespasià, va ser símbol de poder de l'imperi romà. Després de la mort de Neró (any 68), Vespasià fundà la dinastia Flàvia, nascut a Itàlia d'origen humil, fou governador d'Àfrica. Consolidà l'Imperi i va emprendre un ampli programa de construccions a Roma. Aquest edifici va ser inaugurat per Tit l'any 80 i acabat per Domicià el 82.
- Culturalment: romanització, globalització cultural, dret romà...
- Grans literats llatins: Horaci, Ovidi, Virgili...

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0.80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany aquest edifici i esmenteu tres característiques de l'escultura d'aquest període.

[1 punt]

Estil: Roma imperial

[0.25 punts]

Característiques:

- Protagonisme del retrat
- Monuments commemoratius.
- Relleu històric.
- Narrativitat.
- Influència grega i etrusca.
- Subordinada a l'arquitectura.
- Realisme i detallisme.

[3 ítems: 0.25punts x 3]

c) Expliqueu cinc característiques tècniques, formals o estructurals del Colosseu.

[1 punt]

- Planta el·líptica.
- Espai interior: grades o càvea: per als espectadors. Arena: espai on es feien les celebracions, i subsòl: sota l'arena, sèrie de dependències que servien per agilitzar l'espectacle: passadissos, escales, habitacions...
- Espai exterior: quatre pisos damunt d'una espècie de podi. Tres pisos amb arc i columnes adossades d'ordre: toscà, jònic i corinti. El quart pis és massís amb lesenes d'estil corinti i finestres quadrades. Tenia uns màstils de fusta que sostenien un tendal per protegir de la pluja i del sol els espectadors.
- Materials: marbre, tova, pedra, maó.
- Està construït amb galeries anulars i radials, voltes de canó i d'aresta, formant els pisos comunicats tots ells per escales i rampes.

[0.20 punts x 5]

d) Exposeu quina era la funció originària de l'edifici i l'ús que se'n feia.

[1 punt]

Celebració d'espectacles públics. Una cultura lúdica. Espectacles diürns: lluita de gladiadors i de feres salvatges, batalles mitològiques i navals.

[0.50 punts]

Una imatge benefactora del poder envers el pobre: *panem et circense*. Glorificar la família Flàvia.

Recuperació d'un espai privat per a ús públic, després de dessecar el llac de la casa de Neró.

[0.50 punts]

e) Expliqueu els conceptes 'contrapposto' i 'cànon' a partir del Dorífor.

[1 punt]

Contrapposto: consisteix en doblegar una de les cames cap endavant per tal de simular l'acció de caminar. Denota una acció immanent. Els malucs queden a altures diferents.

[0.50 punts]

Cànon: una proporció harmònica entre la part i el tot per tal d'expressar la bellesa ideal. La unitat de mesura canvia, així com el múltiple.

[0.50 punts]

EXERCICI 4

[5 punts]

TAPÍS O BRODAT DE LA CREACIÓ.

a) Dateu l'obra i situeu-la en el context històric i cultural corresponent

[1 punt]

Datació:

- Segona meitat del segle XI [s'admet segle XI].
- 1097? Data de la celebració d'un concili a la catedral de Girona.

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Sistema econòmic del feudalisme.
- Estructuració social a través de relacions de vassallatge.
- Període dels comtats catalans.
- Gran expansió dels ordes monàstics, com els benedictins.
- Desenvolupament de la cultura a l'interior dels cenobis, els scriptoria monàstics.

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0.80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany aquest tapís i esmenteu tres característiques de l'escultura del mateix estil.

[1 punt]

Estil romànic.

[0.25 punts]

Característiques:

- Subjecció a l'arquitectura: capitells, portalades, púlpits...
- Hieratisme, esquematisme...
- Tipologies exemptes: els frontals, els grups dels davallament, les majestats i les sedes sapientiae.
- Els materials més emprats la pedra i la fusta policromada.

[3 ítems: 0.75 punts]

c) Expliqueu cinc característiques tècniques, formals o compositives del *Tapís de la creació*

[1 punt]

- La tècnica és la del brodat, no la del tapís.
- Els materials emprats són fils de llana tintats sobre una base o sarja de lli.
- Els colors que hi predominen són el vermell, el verd, el blau cel, el blau marí, el blanc, el groc.
- Com en la pintura mural de l'època romànica, les figures tenen un contorn en color negre.
- La compartimentació és un cercle central –com una roda amb radis o un iris– en mig d'un rectangle dividit en petites escenes que l'emmarquen, també quadrades.
- El marge inferior i el lateral dret assenyalen que està esquinçat, no es conserva sencer. En mancaria ben bé un terç.
- Hi ha una pervivència de la iconografia carolíngia en determinades imatges...

[0.20punts x 5]

d) Enumereu les sèries temàtiques que s'hi representen i exposeu una hipòtesi sobre el seu ús en origen.

[1 punt]

Iconografia de gran originalitat per combinar la temàtica bíblica, històrica i cosmogònica.

Roda:

- Diàmetre: Déu cosmocràtor (jove, cabells llargs i imberbe). Beneeix i amb el llibre de l'Apocalipsi.
- Una inscripció anular assenyala la temàtica del gènesi.
- Escenes del gènesi: creació del firmament, creació del sol i la lluna, la creació dels peixos i els ocells, la creació de la terra, l'home i els animals, la creació de la dona.
- Àngels...

Angles fora de la roda:

- Els quatre vents (influència clàssica).

Escenes del marc rectangular:

- Annus – Any – influència romana.
- 4 estacions.
- 12 mesos (menologi). A partir de les feines del camp.
- Els dies de la setmana.

Banda inferior:

- La llegenda de la Vera Creu, quan l'emperadriu Helena, mare de Constantí, va localitzar a Jerusalem la creu de la Passió.
- Possibilitat que hi hagués una imatge de Constantí, fet que desplaçaria el protagonisme.

[0.75 punts]

No hi ha consens entre la crítica en relació amb el lloc de confecció i la seva funció:

- Monestir femení de Sant Daniel?
- Paviment o un dosser sobre el baldaquí.

[0.25 punts]

e) Relacioneu, mitjançant fletxes o números, quatre termes de la llista següent amb els elements arquitectònics que identifiqueu en la fotografia. Hi ha dos elements de la llista que heu de descartar.

[1 punt]

Els termes incorrectes són volta de canó i cúpula.

[0.25 punts x 4]

EXERCICI 5

[5 punts]

L'ÈXTASI DE SANTA TERESA DE JESÚS, DE BERNINI.

a) Dateu l'obra i situeu-la en el context històric i cultural corresponent

[1 punt]

Datació:

- 1648-1652. [S'admet: Mitjans segle XVII. Tercer quart del segle XVII. Segona meitat del segle XVII. Obra de maduresa de Bernini].

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Antic règim. Època de les monarquies absolutes.
- Assentament del catolicisme i del protestantisme en els respectius països europeus.
- La Roma Triumfants: exaltació de l'autoritat pontifícia i la seva capitalitat.
- Fundació i consolidació dels nous instituts religiosos: jesuïtes, teatins, oratònians i moviments descalços...
- Segle d'or de la literatura en molts països europeus: França, Espanya, Anglaterra....

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0.80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany aquesta escultura (grup escultòric) i enumereu tres característiques de l'arquitectura del mateix període.

[1 punt]

Art barroc.

[0.25 punts]

Característiques:

- Cerca de l'infinit en la concepció de l'espai interior i urbà.
- Predomini del moviment: murs i alçats amb corba i contracorba.
- Experimentació amb plantes el·líptiques.
- Interiors policroms: combinació de materials i/o aplicació de pintures murals.
- Impactar emocionalment en l'espectador o visitant.
- Utilització de la llum natural com un element significant de l'interior.
- Teatralitat i escenografia.

[3 ítems: 0.25 punts x 3]

c) Expliqueu cinc característiques tècniques, formals o compositives de l'obra.

[1 punt]

- Combinació de diversos materials: el travertí, el marbre rosat i blanc, l'estuc, la policromia daurada...
- La creació d'un espai arquitectònic per mitjà de la intervenció en les tres parets de la capella: la frontal i les dues laterals.
- Combinació de l'escultura exempta amb el relleu a les parets laterals.
- Protagonisme del grup escultòric de l'altar, compost per dues figures: una femenina i un àngel amb una llança.
- Recerca del volum i del moviment a través del tractament de la roba de la figura femenina.
- Gesticulació de les figures teatral, expressiva, ampla.
- Recerca de valors escenogràfics, teatrals, en tot el conjunt.
- Intervenció de la llum natural a través d'una finestra amagada a l'interior de l'edícula marmòria de l'altar.
- Naturalisme en el retrat del personatges asseguts a les fingides llotges laterals.
- Aplicació de la perspectiva lineal en els relleus de les parets laterals.

[0.20 punts x 5]

d) Quin tema es representa i quina funció tenia el conjunt artístic?

[1 punt]

Tema:

- Èxtasi de santa Teresa de Jesús.
- Tema místic: un àngel amb una fletxa d'or amb flames travessa el cor de santa Teresa, acció que li causa plaer i dolor alhora.
- Extret de l'obra literària de l'autora: Vida (1567).
- Fundadora de les carmelites descalces provinent d'Àvila i canonitzada en temps de la Contrareforma (1614 i 1622).

[0.50 punts]

Funció:

- Espai de pregària.
- Capella funerària del cardenal Cornaro.
- Propaganda d'un cardenal d'origen venecià a Roma.
- Reivindicació del concepte de santedat i de la possibilitat d'adquirir-la.
- La santedat com un model de comportament.

[0.50 punts]

e) Exposeu quatre diferències formals o estilístiques entre les dues pintures següents, representatives del Renaixement.

[1 punt]

Botticelli / Tiziano:

- Predomini del dibuix / predomini del color
- Pinzellada detallista / pinzellada desfeta
- Colors artificials / colors naturalistes.
- Llum universal / llum dirigida
- Composició estàtica / composició dinàmica
- Idealisme / realisme

[0.25 punts x 4]